

Ljubljana, januar 2013

Sprememba Direktive 2003/87/ES zaradi pojasnitve določb glede časovnega načrta za prodajo pravic do emisije toplogrednih plinov na dražbi

Stališče Focusa, društva za sonaraven razvoj

V Focusu, društvu za sonaraven razvoj, podpiramo Evropsko shemo trgovanja z emisijami (EU ETS) kot steber podnebne politike Evropske unije. Obenem pa se zavedamo, da je trenutni presežek emisijskih kuponov, ki je posledica zmanjšanja obsega aktivnosti industrije zaradi gospodarske krize, prevelikega števila dodeljenih enot emisij za obdobje 2008–2012 ter znatnega priliva mednarodnih kuponov, ošibil predviden vpliv spodbud na trgu z ogljikom in EU postavil pred tveganje, da še desetletja ostane ujeta v visokoogljčno infrastrukturo.

Stališče Focusa, društva za sonaraven razvoj

V društvu Focus pozdravljamo pobudo Evropske komisije, da naslovi problem naraščajočega nesorazmerja med ponudbo in povpraševanjem po emisijskih kuponih v okviru ETS. Vendar pa le zamik pri avkcioniranju določene količine emisijskih kuponov v kombinaciji z njihovim ponovnim vračanjem na trg v zadnjih letih Faze III (2013-2020) ni dovolj, da bi zagotovili doseganje glavnih ciljev ETS. Ti cilji vključujejo zagotavljanje stroškovno učinkovitega doseganja kratkoročnih in dolgoročnih podnebnih ciljev EU ter pospešen prehod v nizkoogljčno družbo z vplivanjem na operativne odločitve o investicijah.

Brez večjega zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov (TGP) pred 2020 bo EU izgubila priložnost, da stroškovno učinkovito doseže cilj zmanjšanja emisij za 80-95 % do 2050. Če EU želi ta cilj stroškovno učinkovito doseči, mora do 2020 glede na *Načrt za prehod na konkurenčno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika do leta 2050*, ki ga je izdala Komisija, doseči 25 % zmanjšanje emisij TGP doma.

V društvu Focus smo vedno poudarjali, da bi EU morala zvišati podnebni cilj do 2020 na najmanj 30 % zmanjšanje domačih emisij in doseči zgornjo mejo cilja 80-95 % zmanjšanja do 2050. Za večje zmanjšanje emisij do 2020 in zagon nizkoogljčnih inovacij ter investicij v energetska infrastrukturo in učinkovitost¹, ki so potrebne za doseganje cilja dekarbonizacije EU do sredine stoletja, pa je treba ETS nujno okrepiti. Predlogu Komisije za zamik avkcioniranja določene količine dodeljenih enot emisij zato mora slediti temeljita reforma sheme.

Glede na sporočilo Komisije o možnosti zaostritve podnebnega cilja nad 20 % iz leta 2010 bi dokončen umik 1,4 milijarde kuponov iz sheme EU postavil na pot k 25 % zmanjšanju domačih emisij do 2020. **Zaostritev podnebnega cilja na 30 % zmanjšanje domačih emisij pa bi zahtevala umik 2,2 milijard kuponov v kombinaciji s čimprejšnjim povečanjem faktorja za linearno zmanjšanje emisij² na vsaj 2,6 %.**³

¹ Da bi premagali ovire za investicije v obnovljive vire energije in energetska učinkovitost, bo treba ETS dopolniti s specifičnimi cilji in politikami.

² Faktor označuje stopnjo, po kateri se zgornja meja emisij v EU ETS sektorjih letno zmanjšuje.

Za doseganje zahtevanega zmanjšanja emisij in izboljšanje delovanja ETS je zato potreben dokončen umik zadostnega števila kuponov in večje linearno zmanjšanje emisij. **Društvo Focus podpira princip časovnega zamika prodaje pravic do emisije toplogrednih plinov na dražbi (t.i. back-loading) le kot vmesni korak na poti proti širši reformi ETS.** Vendar predlagana količina 900 milijonov kuponov, ki jo Komisija predlaga za začasni umik, ni zadostna. **V Društvo Focus predlagamo začasen umik vsaj 1,4 milijarde kuponov, z umikom največje količine kuponov v 2013 in postopnim zmanjševanjem te količine do 2015, ki naj mu sledi trajen umik 2,2 milijard kuponov, ki so predvideni za prodajo na dražbi.**

Zamik 1,4 milijarde kuponov, ki bi mu sledil dokončen umik 2,2 milijarde kuponov, bi omogočil tudi naslovitev presežka kreditov, ki se bo predvidoma nabral znotraj sheme ETS. Če ne bomo ukrepali, lahko že konec 2012 pričakujemo presežke od 1,4 do 1,7 milijard⁴, do 2020 pa bodo ti presežki narasli na 1,5 do 2,3 milijarde⁵.

Če želimo, da ETS deluje v skladu s svojim namenom in pripomore k 30 % zmanjšanju emisij do leta 2020, mora biti trajni umik kuponov dopolnjen s povečanjem faktorja linearnega zmanjšanja emisij na najmanj 2,6 %. Takšno povečanje mora biti dogovorjeno čim prej. Trajen umik manj kot 2,2 milijarde kuponov pa bi bilo treba kompenzirati s še strožjim linearnim zmanjšanjem emisij. Zaostritev poti zmanjševanja emisij ni potrebna le za uskladitev ETS z domačim zmanjšanjem emisij TGP za 30 % do 2020, temveč tudi zato, da se EU postavi na ustrezno pot za doseganje ciljev najpomembnejših gospodarskih sektorjev, predstavljenih v *Načrtu za prehod v konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo do 2050*.

Zaključki

Začasen umik 1,4 milijarde emisijskih kuponov iz avkcioniranja, ki bi mu sledil trajen umik 2,2 milijard kuponov pred koncem Faze III v kombinaciji s povečanjem faktorja za linearno letno zmanjšanje emisij na vsaj 2,6 %, bi omogočil, da ETS prispeva pravi delež k 30 % domačemu zmanjšanju emisij TGP do 2020. Tako bi obenem sledili tudi ciljem EU za zmanjšanje emisij, ki so postavljeni v *Načrtu za prehod v konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo do 2050* in zagotovili, da ETS nudi zadostno podporo ekonomsko upravičenemu zmanjševanju emisij, ter poslali ustrezen signal o ceni ogljika, s čimer se bi EU izognila ujetosti v visokoogljično prihodnost.

Dodatne informacije:

Urška Žmauc, Focus, društvo za sonaraven razvoj, urska@focus.si, 0590 71 326

³ *The Cost of Inaction*, Oeko-Institut, 2012 (naročnika Greenpeace in WWF), izid v oktobru 2012. Za doseganje domače zmanjšanje emisij TGP za 30 % do 2020, bo potrebno povečati cilje za zmanjšanje emisij v sektorjih izven ETS.

⁴ *Commission Staff Working Document on the functioning of the EU Emissions Trading System*, 2012; *Outlook for the rest of 2012 and early 2013*, str. 14, Figure 6: Example of a possible profile of annual issuance of allowances, use of international credits and surplus development, str. 20.

⁵ *Commission Staff Working Document*, Figure 4: 2010 Baseline and reference projections of the EU ETS, str. 17, Figure 6: Example of a possible profile str. 20.